

A magyar orvosok és természetvizsgálók vándorgyűlése Miskolcon

„A tudományos társulatok, klubok, gyülekezetek és tudom is én mi néven nevezett egyesületek, ha pénzre tesznek szert, nagy expedíciókat rendeznek más világ-részekbe, a legközelebb eső vidékek pedig, saját hazánk vidékei, valóban titokzatos lepelbe maradnak burkolva.” Rudolf trónörökösnek ezt a nagyon igaz mondását választotta volt néhai Chyzer Kornél azon húsz év előtt megjelent munkálatának jelszavául, amelyben a magyar orvosok és természetvizsgálók vándorgyűléseinek első ötven évéről számolt be.

A napokban hagyta el a sajtót a vándorgyűlések történetének újabb, húsz évre visszapillantó kötete, melyhez Chyzer már csak az adatokat gyűjthette egybe, megírásának feladata azonban, melyben a halál Chyzer megakadályozta, hű munkatársaira: *Schächter*, *Prochnov*, *Lakits* és *Kerekes* doktorokra hárult.*

Aki átlapozza a vándorgyűlések történetének ezen újabb fejezeteit, meggyőződhet róla, hogy ez az intézmény hű maradván kezdeményezőinek jelszavához, az orvosi és természettudományok gyakorlati és elméleti művelésén kívül buzgón folytatta Magyarország vidékeinek tanulmányozását is és sok, következményeiben nagy horderejű kulturális mozgalom megindítójává lett.

Úgy látszik, lejárt a kora a „külföldieskedésnek”. A közlekedési eszközök kényelmessége és olcsósága mellett nem imponál többé senkinek az olyan ember, kinek egyedüli érdeme az, hogy világot látott. Ellenben tiszteletet és elismerést aratnak azok a széles látkörű férfiak, kik saját hazájuk felfedezésére szerveznek expedíciókat és ott igyekeznek *irtani a dudvát* és előmozdítani a művelődést és a közegészségügyet.

Nem szabad azonban felülni azoknak a pesszimizisztikus híradásoknak sem, melyek Magyarország vidékeiről szólva folyton csak Ázsiát, kulturális pusztaságot és vadont emlegetnek. Az ilyen megítélés egyoldalú. Igaz, igen sok a baj és kezdetlegesség mindenütt. De élnek mindenütt elszórva a művelődésnek – bár sokszor kolostorszerű izoláltságban – dolgozó munkásai és a vándorgyűléseknek sikerült is ezeket mindenütt megszólaltatni, a kulturális munkában való kitartásra buzdítani.

* A magyar orvosok és természetvizsgálók vándorgyűléseinek története 1890—1910. Írták Schacter Miksa dr., Lakits Ferenc dr., Prochnov József dr. és Kerekes Pál dr. 1910.

Nagy érdemeket szerez a vándorgyűlés vezetősége azon a réven is, hogy Magyarország természeti kincsekben, gyógyforrásokban, gyönyörű tájakban gazdag vidékeire elvezeti az ország orvosait és természetvizsgálóit, kiknek figyelme nem ritkán éppen e gyűlések révén terelődött rá a gazdasági fellendülés ezen jelentékeny tényezőire.

Utoljára hagytam, bár talán először kellett volna róla beszélnem, azt a gazdag tárgysorozatot, amely a vándorgyűlések orvosi, természettudományi és szociológiai szakosztályain szőnyegre kerül. E tárgyalásoknak egy része tisztán szakszerű, egy másik sorozata azonban népszerű előadások és demonstrációk útján a nagyközönség számára is hozzáférhetővé teszi a tudományos kutatás eredményeit.

Ezúttal Miskolc város közönsége látja vendégül a magyar orvosokat és természetvizsgálókat, kiknek gyűlésén *Andrássy Gyula* gróf fog elnökölni. Reméljük, hogy a Felvidék avasalji metropólisa, mely az iparnak és kereskedelemnek amúgy is egyik gócpontja, kellemes hajlékot fog nyújtani a tudományosság képviselőinek is.

Ferenczi Sándor dr.

E számunk szerzői

Tarnay László, tanszékvezető egyetemi docens, Pécsi Tudományegyetem Bölcsészettudományi Kar, Filmtudományi és Vizuális Kultúra tanszék. 7624 Pécs, Ifjúság útja 6.
E-mail: tarnay@tpe.hu

Dragon Zoltán a Szegedi Tudományegyetem Amerikanisztika tanszékének oktatója. Az AMERICANA - E-Journal of American Studies in Hungary folyóirat és az AMERICANA eBooks alapító szerkesztője, valamint a Digitális Kultúra és Elméletek Kutatócsoport vezetője. Webhely: www.dragonweb.hu
E-mail: dragon@ieas-szeged.hu

Kiss Boglárka, PhD-hallgató, Debreceni Egyetem, Irodalomtudományok Doktori Iskola, E-mail: kissbog@gmail.com

Győri Zsolt angol és filozófia szakos bölcész, 2007-ben szerzett Phd fokozatot a Debreceni Egyetem, Angol-Amerikai Intézet hallgatójaként.
E-mail: gyorizs@yahoo.co.uk

Varga Zoltán filmelmélet és filmtörténet, illetve magyar nyelv és irodalom szakos bölcész, 2012-ben szerzett PhD fokozatot a Film-, Média- és Kultúraelméleti Doktori Program hallgatójaként. E-mail: frankgalvin@freemail.hu

Lengyel András, irodalomtörténész, Móra Ferenc Múzeum (Fekete-ház), Szeged.
E-mail: lengyel.andras@hotmail.com